

اهداف دوره های تحصیلی

مصوب نهمد و پنجاه و دومین (۹۵۲) جلسه شورای عالی آموزش و پرورش، تاریخ ۱۳۹۷/۲/۱۰

مقدمه:

اهداف دوره های تحصیلی، تجلی اهداف آموزش و پرورش متناسب با ویژگی ها و شرایط سنی دانش آموزان بوده و زمینه دستیابی آنان به شایستگی های پایه را فراهم می آورد و به رشد متوازن و همه جانبه ایشان، کمک می کند. مدیران، برنامه ریزان و عوامل سهیم و موثر در تعلیم و تربیت دانش آموزان، باید در برنامه ریزی امور، سازماندهی فعالیت ها و انجام وظایف خود به گونه ای عمل کنند تا دانش آموزان در پایان هر یک از دوره های تحصیلی به اهداف تعیین شده دست یابند. این اهداف مبتنی بر اسناد بالادستی، به ویژه سیاست های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش، سند جامع علمی کشور، سند چشم انداز بیست ساله کشور، مبانی نظری و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به تفکیک ساحت های شش گانه تعلیم و تربیت به شرح زیر به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسید.

ساحت تعلیم و تربیت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

دوره اول ابتدایی

- ۱- با صفات مهربانی، بخشندگی، دانایی و توانایی خداوند آشنا شود و احساس اطمینان و آرامش حاصل از آن را ابراز نماید.
- ۲- با شناخت روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (آداب و رفتار فردی و اجتماعی، راستگویی، نظم و پشتکار)، تأثیر آن را در رفتار خود نشان دهد.
- ۳- با قرائت صحیح نماز و آیات آسان قرآن، آموزه‌های قرآنی خود را در زندگی به کار گیرد.

دوره دوم ابتدایی

- ۱- با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد.
- ۲- با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد.
- ۳- با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.

دوره اول متوسطه

- ۱- با شناخت کلی نظام معارف دینی و چگونگی تأثیر آن بر انتخاب‌ها و تصمیم‌ها در زندگی انسان، توانایی شکل‌دهی به هویت دینی و اخلاقی خود را کسب کند.
- ۲- با بررسی گفتار و سیره پیشوایان دینی (حق الناس، کرامت نفس، جدیت، قانون‌گرایی، امرار معاش، حفظ سلامت فردی، جمعی و زیست محیطی) ملاک‌هایی را برای انتخاب سبک زندگی شخصی و اجتماعی خود انتخاب و با عمل به آنها، میزان تأثیر آن را ارزیابی کند.
- ۳- با قرائت صحیح و روان قرآن کریم و تدبر در آیات موضوعی، آموزه‌های قرآنی را در زندگی به کار گیرد و به رعایت احکام مورد نیاز و اقامه نماز (فردا و جماعت) اهتمام ورزد.

دوره دوم متوسطه

- ۱- با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد.
- ۲- با الگوگیری از سیره پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به‌کار گیرد.
- ۳- با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.

ساحت تعلیم و تربیت زیبایی‌شناسی هنری

دوره اول ابتدایی

- ۱- با مشاهده اشیاء اطراف، پدیده‌های طبیعی، فرهنگی و هنری ساده، دریافت حسی خود و لذت حاصل از آن را به زبان هنر ابراز کند.
- ۲- با تغییر سازنده در محیط و اشیاء اطراف، قدرت تخیل، تجسم و خلاقیت خود را پرورش دهد.

دوره دوم ابتدایی

- ۱- با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد.
- ۲- با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند.
- ۳- با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.

دوره اول متوسطه

- ۱- با به کارگیری اصول زیبایی شناسی و ارزشی، محیط زندگی خود را تغییر دهد و تأثیر آن را در بهبود کیفیت زندگی و دستیابی به آرامش روحی و روانی ارزیابی کند.
- ۲- با بهره گیری از قدرت تخیل، تجسم و ایده پردازی خود، اثر فرهنگی هنری خلق کند و ابعاد زیبایی شناسی آن را توصیف نماید.
- ۳- با انتخاب آثار فرهنگی هنری، آنها را بر مبنای اصول زیبایی شناسی و ارزشی بررسی و تأثیر آن را بر هویت خویش توصیف کند.

دوره دوم متوسطه

- ۱- با مطالعه آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق...)، آنها را بر اساس اصول زیبایی شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند.
- ۲- با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی شناسی مورد ارزیابی قرار دهد.
- ۳- با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسانها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.

ساحت تعلیم و تربیت زیستی بدنی

دور اول ابتدایی

- ۱- با شناسایی ویژگیها، نیازها و توانمندیهای جسمی - حرکتی خود، رفتارهای متناسب با آن را برای حفظ شادابی، ارتقای سطح سلامت و تواناییهای بدنی خویش به عنوان امانت الهی انجام دهد.

۲- با کسب آگاهی نسبت به محیط زیست، تأثیر عملکرد خود بر محیط زندگی را بررسی کند و نتایج آن را به کار گیرد.

دوره دوم ابتدایی

۱- با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد.

۲- با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد.

۳- با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.

دوره اول متوسطه

۱- با شناسایی معیارهای زندگی سالم، سطح سلامت جسمی، روانی، اجتماعی، معنوی خود را بررسی و روش‌هایی را برای شکل‌دهی به هویت خود انتخاب کند و به کار گیرد.

۲- با پذیرش مسئولیت در قبال سلامت و بهداشت جامعه، در برنامه‌های ارتقای سلامت، تفریحات سالم و تربیت بدنی، سالم‌سازی محیط زیست (محل/ مدرسه) مشارکت کند و روش‌هایی را برای بهبود کیفیت زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد.

۳- با شناسایی معیارهای محیط زیست سالم و بررسی تأثیر الگوی رفتاری خود و دیگران بر سامانه‌های زیست محیطی محلی و منطقه‌ای، راه‌حلی را برای حفظ و بهسازی زیستگاه خود به کار گیرد.

دوره دوم متوسطه

- ۱- عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با بکارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد.
- ۲- با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند.
- ۳- با مطالعه مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.

ساحت تعلیم و تربیت علمی فناورانه

دوره اول ابتدایی

- ۱- با بهره‌گیری از مهارت‌های پایه یادگیری، پدیده‌های طبیعی و روابط ریاضی را مطالعه کند و یافته‌های خود را با دیگران به اشتراک بگذارد.
- ۲- با کسب مهارت‌های پایه فناوری، پرسشگری و خلاقیت، فرایند تولید یک محصول را تجربه کند.

دوره دوم ابتدایی

- ۱- با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) والگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد.
- ۲- با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی- پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد.

۳- با استفاده از یافته‌های علمی و فناورانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.

دوره اول متوسطه

- ۱- با استفاده از راهبردهای تفکر، الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌ها را شناسایی کند و یافته‌های خود را برای حل مسایل و توسعه علمی به کارگیرد.
- ۲- در فرایند کار مشارکتی با بررسی ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه یا گزاره‌های علمی و پژوهشی، دیدگاه‌های خود را ارائه و برای پاسخ به پرسشی جدید، طرح مطالعاتی و پژوهشی تهیه و اجرا کند.
- ۳- با بررسی فرایندها، قوانین، اصول علمی و فناورانه بکارگرفته شده در تولید یک محصول، روش‌هایی را برای بهینه‌سازی آن به کارگیرد.

دوره دوم متوسطه

- ۱- با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند.
- ۲- طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی - فناورانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرا مدرسه‌ای ارائه کند.
- ۳- با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده/تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.

ساحت تعلیم و تربیت اجتماعی سیاسی

دوره اول ابتدایی

- ۱- با ایفای نقش خود به عنوان عضوی از گروه (خانواده، دوستان، مدرسه)، احساس تعلق خود را نسبت به گروه با رفتار همدلانه، محترمانه و مشارکت‌جویانه نشان دهد.
- ۲- با رعایت نظم و قانون در روابط خانوادگی و اجتماعی (محیط زندگی و مدرسه) وظایف خود را در قبال دیگران انجام دهد.
- ۳- با شناخت خود به عنوان یک شهروند ایرانی، تعلق خاطر خود را نسبت به وطن و نمادهای آن نشان دهد.

دوره دوم ابتدایی

- ۱- با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند.
- ۲- با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند.
- ۳- با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.

دوره اول متوسطه

- ۱- با مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی هویت‌ساز، نועدوستی، ایثار و مسئولیت‌پذیری در قبال دیگران را تجربه کند و با پرهیز از روحیه فردگرایی، توانایی تصمیم‌گیری مبتنی بر خرد جمعی خود را توسعه دهد.
- ۲- با شناخت وظایف و مسئولیت‌های خود در قبال زیست اجتماعی، روش‌هایی برای تأثیرگذاری بر بهبود سبک زندگی اجتماعی و حفاظت از خود و دیگران در برابر مسایل و آسیب‌های اجتماعی انتخاب کند و به کار گیرد.

۳- با بررسی علل تکوین، تغییر و تداوم محیط طبیعی، اجتماعی، سیاسی و آشنایی با قانون اساسی و ساختار سیاسی کشور، درک خود را از روند تغییرات و تأثیرات آن بر زیست اجتماعی بیان کند.

۴- با شناخت شاخص‌های هویت ملی (ایرانی-اسلامی)، عملکرد خود را در راستای حفظ و ارتقای آن مورد بررسی قرار دهد.

دوره دوم متوسطه

۱- با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی-سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آنها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد.

۲- با بهره‌گیری از شیوه‌کنش اقناعی در تعاملات اجتماعی-سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند.

۳- با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی-سیاسی، موقعیت مکانی/زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی-سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد.

۴- با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.

ساحت تعلیم و تربیت اقتصادی حرفه‌ای

دوره اول ابتدایی

۱- با درک مفاهیم پایه اقتصاد (فایده، هزینه، مصرف)، روش‌های مصرف بهینه را در زندگی شخصی و خانوادگی به کار گیرد.

۲- با کسب مهارت‌های ساده کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت به کار گیرد.

دوره دوم ابتدایی

- ۱- با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد.
- ۲- با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند.
- ۳- با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.

دوره اول متوسطه

- ۱- با شناسایی مفاهیم اصلی اقتصاد خانواده و درک شیوه‌های مالیه شخصی (پس‌انداز و مدیریت ریسک)، مصادیق آن را در زندگی به کار بگیرد و در بهبود اقتصاد خانواده فعالانه مشارکت نماید.
- ۲- با شناخت از حرفه‌ها، مشاغل و کسب صلاحیت‌های فنی پایه در تولید و عرضه محصول، متناسب با علائق، استعدادها و جنسیت، برای انتخاب مسیر شغلی آینده خود برنامه‌ریزی کند.
- ۳- با شناخت مفاهیم کلیدی رفتار اقتصادی سازنده (شکر، قناعت، تعاون، منافع جمعی، رعایت حلال و حرام و حمایت از تولید ملی)، تأثیر آنها را در امور فردی، خانوادگی و اجتماعی تحلیل کند و روش‌هایی را برای بهسازی رفتارهای اقتصادی پیشنهاد دهد.

دوره دوم متوسطه

- ۱- با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد.

۲- با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند.

۳- با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.

هدف فراساحتی

۱- با کسب مهارت‌های نوشتاری، شفاهی، ادراکی و تولیدی زبان، از این مهارت‌ها برای حل مسائل یا رفع نیازهای خود در سطح جامعه و تحلیل موقعیت‌های پیچیده بهره بگیرد.